

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrto leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Govor poslanca dr. Ploja

v državnem zboru dne 24. novembra t. l.

Visoka zbornica! Dve seji, kateri ste se vršili v dosedanjem kratkem jesenskem zasedanju, ste nam prinesli dva govora njegove ekscelence gospoda ministrskega predsednika, katera sta podala ne samo vsled nujne vsebine, temveč tudi vsled spremljajočih ju posebnih prikazni komaj započetemu zasedanju neko posebno podobo. Prvi govor, nekaka programna izjava, je končal ob trdem molku vseh strank visoke zbornice, molčala je celo levica, ki je običajno že dalj časa govore njegove ekscelence spremljala z demonstrativnim ploskanjem. Ministrski predsednik se je videl osamljenega, popolnoma zapuščenega, zapuščenega celo po nemških strankah, celo oni „Gemeinbürgschaft“, kateri je vendar botroval in katera se ne more pritoževati, da ne bi imela njegove trajne naklonjenosti. Drugi govor, znana replika na govor ogrskega ministrskega predsednika, je pobudila na desni edino le pričakovanje, na strani nemških strank pa opetovano odobravanje. Govor je bil v resnici retorično dovršen, mislim pa, da je bilo odobravanje levice taktično vendarle jako nespametno, kajti reči si moramo, da je ministrski predsednik doživel glede vojaške predloge eklatanten poraz in da je s tem porazom zadel našo državno polovico ravno tako hud udarec.

Ni ravno prijetna naloga, govoriti o tej stvari, kajti prežalostna je za vsakega Avstrijca.

Priznamo, da je gosp. ministrski predsednik v težkih razmerah sprejel breme avstrijskega ministrskega predsednika, radi verjamemo, da je ob svojem nastopu imel najpoštenjše namere, biti vsem narodom avstrijske države enako pravičen, toda ta pravični program je g. ministrski predsednik že davno opustil. Le prezgodaj je nastopil ono pot, ki ga je dovedla v tabor nemških strank, v tabor nemške „Gemeinbürgschaft“, katere vjetnik in izvrševalni organ je danes.

Njegova ekscelenca min. predsednik si je osvojil načelo, da se ne sme ugoditi nobeni še tako upravičeni narodnostni, gospodarski ali kulturni zahtevi slovanskih narodov, ako niso nemške stranke dale tozadevnega dovoljenja. Gospod. ministrski predsednik si je ustvaril neki posebni zistem vladanja in uprave. V najresnejših časih misli vsako nadlogo odstraniti s samimi besedami, cenimi obljubami in golimi frazami. Besedi preveč, a dejanj nič. Položaj se je tekom štiriletne vlade bistveno poslabšal, kajti vlada ni niti ene onih nalog, katere je prevzela, dosedaj rešila.

Mi Jugoslovani posebno občutimo ta zistem ministrskega predsednika Körberja. Čutimo vedno bolj in bolj, da je ministrski predsednik sovražnik Jugoslovanov, kar je posebno pokazal takrat, ko so ob onih dogodkih na Hrvatskem želeli hrvatski in slovanski poslanci spraviti zadevo v državno zbornico. Takrat se je ministrski predsednik pokazal očitnega sovražnika Jugoslovanov in gotovo zaslužil priimek vazala hrvatskega bana.

Naj torej ta zistem vladanja in uprave z nekoliko praktičnih vzgledov natančneje pojasnim.

V prvi vrsti opozarjam na uradniška imenovanja na jugu države. Le-ta se izvršujejo po načelu, da službena in jezikovna kvalifikacija prosilcev ni edini odločilni moment, temveč nemška narodnost. (Čujte! čujte!)

Drugi vzgled naj bude postopanje koroških sodišč z ozirom na uporabo slovenskega jezika pri sodnih obravnavah, protokoliranju itd.

To je interesanta točka, ki dokazuje, kako se brez skrbi na Koroškem tepta v zakonih utemeljena pravica slovenskega prebivalstva glede uporabe materinskega jezika, ki je obenem tudi deželni jezik.

Na Koroškem se je do zadnjega časa teoretično popolnoma priznavalo, da ima vsak Slovenec pravico, pred sodiščem govoriti v svojem jeziku in da so tudi sodišča dolžna v njegovem jeziku obravnavati. Ako to ni tudi veljalo v praksi, je krivo le, da sodniki niso ali pa samo slabo umeli jezik.

Toda to „teoretično priznavanje“ se je v zadnjem času izpodbilo. Ako se pomisli, da je dobra tretjina koroškega prebivalstva slovenska, je pač praksa, da sme Slovenec v svoji lastni deželi le tedaj rabiti pri sodišču svoj jezik, ako nemščine popolnoma nič ne razume, nekaj ab normalnega, kar se bi v kulturni državi ne smelo zgoditi.

Vsak čas se čuje, da ima slovenska stranka pri koroških sodiščih le tedaj pravico zahtevati, da se vrši obravnavo v slovenskem jeziku, ako ona razume samo slovenski. To seveda da sodniku povod, da slovensko stranko vedno pred vsem vpraša: „Ali razumete nemški?“ Tako se doseže, da povabljenec, katerega je že prihod k sodišču ostrašil, nima poguma, da bi vprašanje zanikal, da rajši potrdi, da razume nemščino, kakor bi zanikal.

Nato se seveda nemški zaslišuje, nemški protokolira.

Da se stranka v nemščini le težko, morda tudi prav slabo more izraziti, da ne more izpovedati po svoji pravi volji, to je postranska stvar.

To vendar ni resno pravno postopanje.

Na ta način se doseže, da se zapisniki sestavljajo skoraj samo v nemškem jeziku in da se razsodbe izgotavljajo tudi le v nemščini. Tako ravnanje nasprotuje pa pisanemu pravu, členu XIX. drž. tem. zak., § 13 občega sodnega opravilnika, kateri po novem civilnem pravnem redu ni odpravljen, §§ 163 in 189 kaz. prav. reda in § 4. postopanja v nespravnih zadevah iz l. 1854. (Posl. Orasch: „Koroški Slovenci ne zahtevajo tega, temveč kranjski odvetniki!“)

Sodniki, ki tako kršijo zakon, se sklicujejo na odlok pravosodnega ministrstva z dne 15. sušca 1862 l., ki naj bi bil jezikovno vprašanje v področju graškega nadsodišča izključno uravnaval.

Govornik nato na podlagi istega odloka iz l. 1862 in poznejšega iz l. 1882. dokaže, da je stališče predsedništva graškega nadsodišča in koroških sodnih uradnikov v popolnem nasprotju z določbami državnega osnovnega zakona. Z dvema slučajema, ki sta se dogodila dr. Brejcu pri sodišču v Celovcu in Rožeku in sta našim bralcem že znana, osvetli govornik neznosne razmere na Koroškem ter nadaljuje:

„Ta dva slučaja bodeta morda sklonila gosp. ministrskega predsednika nato, da bo storil v tej zadevi takoj potrebne korake, da se bo dalo zakonu in pravu z ozirom na uporabo slovensčine pri koroških sodiščih popolno zadoščenje.“

H koncu preide govornik zopet na Körberjev govor, kjer se je isti dotaknil tudi vseučilišnega vprašanja, ter opominja ministrskega predsednika, da naj ne pozabi, da Jugoslovani vedno odločnejše zahtevajo svoje vseučilišče v Ljubljani. Konec Körberjevega govora je bila mila tožba o škodi, ki jo povzroča obstrukcija. V tej zadevi pravi govornik: „Ako se hoče odpraviti obstrukcija, se ne sme delati samo z besedami, obljubami in frazami. Treba je energije, ki bo pokazala tudi Nemcem, da se podlaga vladnega in upravnega delovanja ne sme postaviti na teorijo nemške prevlade, temveč na princip pravičnosti za vse narode v državi. Zato pa je treba celega in resnega državnika, ki ume pridobiti zakonu spoštovanje in pravici uresničenje.“

Tedaj bi se znašle vse one stranke, katerim je zato, da se narodnostni boj končno poleže, toda pripomniti moram, da pomirjenje narodnostnega boja samo na severu države, med tem ko se pušča na jugu vse pri starem, ni pravo pomirjenje in proti takemu pomirjenju se že danes odločno zavarujemo. V ostalem bo pa našla vsaka resna mirovna akcija v nas pošteno podporo.

S tem končam.“ (Živahno odobravanje in ploskanje. — Govorniku častitajo.)

Novi volilni red za Štajarsko.

(Konec.)

§ 30. Za volilne razrede mest, trgov, občin in za splošni volilni razred ima izgotoviti legitimacije po predpisu § 29. ona deželna politična oblast, katera je poklicana po določbah te postave (§ 27) da določa o reklamacijah, potem ko je z reklamacijskim postopanjem gotova.

V mestih ki imajo lastne statute, lahko zgotovijo župani sami legitimacije

§ 31. Legitimacije se morajo volilcem na dom poslati in to opravilo se lahko naloži županu.

Tudi se volilci pozivljajo na to, da si gredo sami po svoje legitimacije, v slučaju, ako jih niso naj si bode iz kateregakoli vzroka v 24 urah pred volilnim dnevom sprejeli.

§ 32. Za volitev poslancev se morajo poslati volilcem veleposestva, kakor tudi volilcem volilnega razreda mest, trgov, kmetskih občin in sploš. volilnega razreda poleg legitimacij tudi glasovnice, ki so urejene na število poslancev, ki se naj volijo. Glasovnice za veleposestvo morajo nositi uradni pečat deželnega oblastva, za volitev volilnega razreda mest in trgov, kakor tudi za ono kmet. občin in občnega volil. razreda pečat tistega oblastva (župana), ki je izdalo legitimacije, razun tega mora biti na vsaki glasovnici opomba, da se bodo vse glasovnice, ki jih ni oblastvo izdalo, smatrale kot neveljavne.

§ 33. Ako je volilec izgubil svojo glasovnico ali je ta izgubila svojo veljavo, lahko taisti zahteva od oblasti (župana), ki je zato pooblaščen, in pri volitvi od volilnega komisarja drugo.

Volilni komisar izdaja tudi glasovnice, ki se rabijo za ožjo volitev (§ 48).

§ 34. Tudi glasovnice za volitve trgovinskih zbornic morajo biti z uradnim pečatom deželne oblasti zaznamovane in mora taiste volilni komisar pred volitvijo izročiti volilecu.

§ 35. Vsako volitev, ki se vrši v vsaki volilni skupini vpričo volilnega komisarja, vodi v vsakem volilnem okraju, oziroma volišču volilna komisija, ki naj sestoji:

1. Za volilno skupino veleposestva iz štirih udov, ki so jih volilci sami izvolili in iz treh, ki jih je izvolil namestnik iz njihove srede.

2. Za trgovske in obrtne zbornice iz njihovih predsednikov ali iz predsedniških namestnikov, iz treh od volilcev in iz treh od volilnega komisarja izvoljenih zborniških članov.

3. Za volitve poslancev mest in trgov, kmetiskih občin in splošnega volilnega razreda za vsak volilni okraj iz občinskega predstojnika ali njegovega namestnika, treh od občinskega zastopa dotičnega volilnega okraja voljenih in treh od volilnega komisarja izmed volilcev imenovanih udov.

Vse tozadevne volitve se vrše na podlagi glasovnic in jih določi navadna večina. Kadar ni dovolj volilcev, ki so potrebni za volitev volilne komisije, tedaj prevzame volilni komisar sam nalogo volilne komisije.

Volilni komisar ima skrbeti za mir in red pri volitvah in da se natančno izpolnjujejo določbe volilnega reda. Ne sme pripuščati prestopkov delokroga volilne komisije.

Ko je odbila za volitev določena ura, ne sme pripuščati volilni komisar, da bi nastopil na volišču kak govornik.

Volilnega komisarja določi za veleposestvo, za trgovske in obrtne zbornice ter za mesta, ki imajo lastne „statute“, namestnik, za druge volilne kraje pa politična oblast prve inštanice. Službo volilnega komisarja je vsak, tudi javni uradnik primoran sprejeti kot častno službo in se mu ne povrnejo stroški.

§ 36. Volilne legitimacije dajo volilecem pravico do vstopa na volišče in jih ob enem pozivljajo, da se brez drugega poziva na določeni dan ob določeni uri udeležijo volitve.

Na volišče je vstop dovoljen za čas volitve samo volilni komisiji in onim osebam, ki imajo veljavne legitimacije.

§ 40. Glasovi se oddajajo brez izjeme samo z glasovnicami. Glasovnice, ki jih ni izdalo oblastvo ali volilna komisija, so neveljavne; ravno tako one, ki so brez imen. Na vsako glasovnico se mora napisati toliko imen, kolikor poslancev se voli v dotični volilni skupini.

§ 41. Pri začetku volitve oddajo najprej člani volilne komisije, ako imajo pravico voliti, svoje glasovnice, potem pa volilci.

Pri oddaji glasovnic pokazati mora vsak volilec svojo volilno legitimacijo.

Predsednik prečita ime volilčevega na glas in položi od volilca sprejeto, skupaj zvito glasovnico v volilno posodo.

Pooblaščenici morajo oddati pooblastila volilni komisiji.

§ 43. Oddaja glasovnic se mora v obeh izvodih volilne pole zraven volilčevega imena in razun tega tudi v glasovalnem seznamu zabeležiti. V volilnih listah beležita dva člana volilne komisije, v glasovalnem seznamu pa za pisnikar.

Razun tega vodi zapisnikar zapisnik, kako se je volitev vršila.

§ 46. Po preteku za oddajo glasov določene časa zaključi predsednik volilne komisije volitev, vendar se ne smejo volilci, ki so prišli pred pretekom določenega časa na volišče in so pri sklepu volitve prisotni, od volitve izključiti.

Potem se preštejejo imena volilcev napisana v glasovalnem izkazu in glasovnice. Če se števili ujemate, razvijejo se glasovnice in se glasovi preštejejo.

Imena za poslance določenih oseb, ki so na vsaki glasovnici zapisana, mora predsednik javno prebrati.

Eden član volilne komisije zabeleži pri prvem glas, ki ga kdo dobi kot poslanec, na

glasovalni poli njegovo ime in številko 1, pri drugem glas, številko 2 itd.

Obenem vpisuje še drugi član volilne komisije imenoma imena na ravno isti način v nasprotno polo.

Ako ima kaka glasovnica več imen, kakor se voli poslancev, tedaj se ne sme ozirati na ona imena, ki so na koncu odveč napisana. Ako pa ima glasovnica manj imen, ni vsled tega neveljavna. Ako pa je na glasovnici eno in isto ime večkrat napisano, tedaj se šteje ime pri štetvi glasov samo enkrat.

Prazne glasovnice se pri štetju glasov ne štejejo.

Glasovnice, ki se glase na take osebe, ki nimajo pravice voljeni biti, so neveljavne.

Ravnatoko so neveljavne glasovnice o katerih se dvomi, na koga se glase. O tem določa po § 39. volilna komisija in se mora to tudi v volilnem zapisniku omeniti. Rezultat štetve glasov mora predsednik volilne komisije takoj naznaniti in v volilnem zapisniku zabeležiti.

V slučaju pa, da za volitev poslancev ni odločilna ravnokar izvršena volitev, se mora pripomniti, da se bode skupni rezultat vseh skupaj spadajočih glasovanj v glavnem volilnem kraju pokazal.

§ 49a. Kadar pa se razun omenjenega slučaju ne doseže absolutna večina glasov, tedaj se mora vršiti ožja volitev, ki se vrši tako dolgo, da dosežejo vsi poslanci, ki se morajo voliti, absolutno večino glasov, ali pa da dobe izvoljenci pri ožji volitvi enako število glasov, na kar potem odloči žreb.

§ 50. Ko je potrebno število poslancev izvoljeno, sklene se volilni zapisnik in ga, kakor tudi izkaz glasovanja in volilne pole volilni komisar, člani volilne komisije in zapisnikar podpišejo.

Nato se vsi volilni akti zapečatijo, na za vitek se napiše vsebina in se oddajo volilnemu komisarju.

Ako je volitev poslancev dokončana, mora poslati komisar volilne akte namestniku, v slučaju pa, da se godi volitev istih poslancev v večih krajih, če je glavni volilni kraj Gradec, namestniku, drugače pa onemu političnemu uradniku, ki ima določiti splošni rezultat vseh skupaj spadajočih glasovanj.

Če se volijo isti poslanci na večih voliščih, tedaj mora v glavnem volilnem kraju za to določeni uradnik iz vposlanih volilnih aktov splošni rezultat vseh skupaj spadajočih glasovanj določiti in zapisati.

To preskribi v Gradcu po namestniku za to določeni uradnik, v drugih glavnih volilnih krajih pa okrajni glavar onega okraja, v katerega spada glavni volilni kraj, ali oni okrajni glavar, ki ga namestnik določi.

Kdo se ima smatrati za izvoljenega, določajo § 47, 48 in 49. Ako pa določi pri volitvi žreb, tedaj pokliče uradnik, ki mora določiti splošni rezultat, dva volilca in žreba vpričo njih. Tudi se mora zapisnik vpričo obeh napraviti in tudi po dotičnih obeh volilcih podpisati. Dotični uradnik mora, ako je p. treba, v vseh volilnih krajih izvesti ožjo volitev in splošni rezultat ravno tako določiti.

Član II. Ta postava stopi v veljavo pri razpisu prihodnjih občin volitev za deželni zbor.

Prve volitve deželnih poslancev splošnega volilnega razreda (§ 3, IV dež. reda) se imajo vendar takoj po razglasu te postave posebej po njenih določbah izvršiti.

Tudi se morajo dopolnilne volitve, ki se bodo po razglasu tega zakona vršile v vseh volilnih razredih (§ 3, I do IV dež. reda), po predpisih te postave izvršiti.

Celjske in štajarske novice.

(Bodočemu „narodnemu obrambnemu društvu“) Ije naklonil g. dr. Janko Serbec 10 K, z željo, da bi se skoraj oživotvorilo. Srčna hvala. Prepotrebno društvu želimo mnogo podpornikov!

(Poziv davkoplačevalcem.) Zadnjič smo svoji narodni in časniški dolžnosti zvesti objavili govorico o slučajih, da se je pri celjskem c. kr. davčnem uradu uganjala nemškonačijonalna

politika, v čemer tiči gotovo zloraba te javne naprave. Ker bi davčni uradniki radi igrali nedolžne Benjamine in se nam celo grozi, kakor da bi mi ne bili opravičeni take državi kvarne dogodke grajati, pozivljamo vse davkoplačevalce, ki se spominjajo slučajev, nanašajočih se na enake dogodke, naj nam to naznanijo. Prosimo pa, da se nič ne pretira, ampak se nam poroča sama resnica in kar se da s pričami dokazati. Mi bomo potem vse slučaje objavili, da ne bode kdo mislil, da smo zadnjič preveč povedali.

(Neusmiljeno postopanje političnih oblasti zoper naše uboge kmete.) Zadnjič se je nekdo pritoževal v našem listu, kako neusmiljeno glavarstveni komisar pl. Rajakovics v Celju postopa zoper slovenske kmete v zadevah cestnega reda. Danes smo izvedeli naravnost gorostasen slučaj. Komisar pl. Rajakovics je obsodil kmeta Janeza Cokana, posestnika v Veliki Pirešici, ker se je pregrešil zoper cestni red in ker se Rajakovicsu ni mogel pravočasno izogniti, ker je gluhi in ga baje ni slišal, kar na 100 K, reci sto kron globe. To je naravnost strašno. Če se revežu Cokanu še enkrat ali dvakrat kaj takega pripeti in bode plačal spet toliko kazni, saj mu bode potem celo premoženje zaplenjeno, ker mnogo itak nima. Mi tako neopravičeno strogo moramo ostro grajati. Vprašamo pa, ali ni to nov dokaz, kako brezsrčno ravnajo s slovenskim ljudstvom uradniki, ki niso istega rodu kakor narod, za čegar blagor bi imeli skrbeti.

(Vstop na peron dovoljen?) V svoji zadnji četrtkovi številki priobčuje „vahtarca“ vest, da je namestništvo v Gradcu razveljavilo obsodbo, vsled katere je bil neki celjski privatni uradnik obsojen na zapor, oziroma na denarno kazen, ker je brez vstopnice šel na peron celjskega kolodvora, da odda pismo v ondotni poštni nabiralnik. Namestništvo je baje razsodbo razveljavilo kot v zakonu neutemeljeno, ker oni konec perona spada med one kolodvorske prostore, ki so določeni za občinstvo. Ali smemo verjeti, da je to resnica?

(Protestantski družinski večer celjskih Nemcev.) „Vahtarca“ prinaša skoraj redno vsak drugi teden poročila o „izvrstno uspehih“ protestantskih družinskih večerih celjskega nemštva. O zadnjem takem večeru poroča zopet med drugim takole: Velika udeležba celjskih protestantov in katolikov in odkritosrčno navdušenje je pokazalo, kako veliko je hrepenenje po združitvi vseh enakomislečih... O, prav radi verjamemo, da vsi celjski „Nemci“ popolnoma enako mislijo, namreč da jim je zelo malo mar, ali so protestanti ali katoliki, temveč da so edini v eni misli — glejmo, da nam slovenski denar ne izostane. Protestanti so le oni, ki nimajo s slovenskim ljudstvom dosti opraviti, plačanci, za katere smemo biti luteranom hvaležni, da so jih sprejeli v svoje roke, ker bi sicer nam le sramoto delali; kdor je pa navezan na zaslužek pri našem ljudstvu, je in ostane katoličan, če še tako v Maribor leta nad škofa in grozi, da prestopi k protestantom, če se Maksimilijanovo pokopališče proda Slovencem. Noben celjski „nemški“ trgovec in obrtnik ne bo prestopil iz katolicizma k luteranstvu, ker se boji, da ne bi potem izgubil slovenskih odjemalcev. To ve ravno tako dobro župan Rakusch, kateri ne manjka kot katolik pri nobenem protestantskem družinskem večeru, kakor vsak drug celjski nemški purgar in naj se zove kakor hoče. Denar je tem ljudem edina vera in stavimo, da postanejo naši „Nemci“ takoj jutri najodločnejši mohamedanci, ako bi bilo slovensko ljudstvo tudi mohamedansko. Ako bi bila naša stvar, odločevati v tej zadevi, bi se prav lepo zahvalili za take vernike.

(„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“) je mariborskemu „Slovenskemu Gospodarju“ pač obležala v želodcu, da je nikakor ne more prebaviti. Kot oceno „Zvezinega“ Letopisa ob letošnji dvajsetletnici je napisal omenjeni list tole: „Revizij se je izvršilo v teku enega leta 66, oziroma samo 54. To je pač premalo! Iz odbora „Zvezinega“ so vrgli letos zadnjega štajarskega duhovnika, vključ temu pa še duhovniki-ustanovitelj vedno silijo v to „Zvezo“. — Vprašamo vas, gospoda, čemu vedno to rovarjenje in zbadanje? Kaj vam je resnost in objektivnost tako težavna?

(Tridesetletnica slovenskega posojilništva.) „Slovenska zadruga“ je v svoji zadnji številki proslavljala 30 letni obstoj združenega „zakona in najstarejše slovenske posojilnice, ki so 1. obrtno pomožno društvo v Ljubljani in posojilnice: 2 v Ljutomeru, 3 pri Sv. Jakobu v Rožni dolini, 4 v Šoštanju, 5. v Mozirju in 6. v Metliki, vse že stare 30 let in čez. Pri tej priliki je omenjeni list proslavljala tudi za posojilništvo zaslužne može, nemreč brata Vošnjaka, † Horaka, Kukovca in druge; list, ki bode izhajal tudi v bodočem letu (naročnina 4 K), prinaša tudi slike nekaterih imenitnih slovenskih posojilničarjev.

(Teharje.) V soboto je tu umrl odločen narodnjak in občinski odbornik Janez Pišek v dobi 45 let vsled pljučnice. Ne le njegova za ostala rodbina, tudi narodna stvar na Teharjih bode umrlega bridko pogrešala. Blag mu spomin!

(Žalska prostovoljna požarna bramba) priredi dne 26. decembra t. l. veliko božično veselico z srečolovom na korist društvene blagajne za nabavo potrebnega gasilnega orodja. Veselica bode jako zanimiva. Predstavljale se bodo žive slike iz življenja ognjegastva, bogato in krasno božično drevo prineslo bode prijateljem in dobrotnikom prostovoljne požarne brambe žalske raznovrstna in dragocena darila, poskrbljeno bode za nedolžno šalo in zabavo. Da bode božično drevo moglo vse prijatelje in dobrotnike naše požarne brambe z kakim če tudi malim darilcem presenetiti, se vljudno prosijo vsi naši blagi dobrotniki, da blagovolijo, kakor že tolikokrat, tudi sedaj poslati požarni brambi žalski poljubno darilo za božično drevo. Natančnejši spored te priljubljene in za vsakterega zanimive božične veselice, na katero že sedaj vabimo, objavimo pravočasno.

(Učiteljstvo konjiškega okraja) voli v komisijo za osebni dohodninski davek g. Franca Zupančiča, učitelja in šolskega voditelja v Skomarjah, kot uda in g. Jakoba Jurkota, nadučitelja v Tepanjah kot namestnika.

(Cvetke iz slovenjegraške ljudske šole.) Prosimo naše cenjene bralce, da ostanejo resni, ko čitajo sledeče, kajti pri vsem tem, da je stvar smešna, je pravzaprav vendarle jako žalostna. Kako izgleda pouk v taki šoli, kaj si mislijo otroci, kak ugled mora imeti tak učitelj ali učiteljica, ki spravi na dan oslarije, kakor so sledeče: „Petelin ima glavnika (Kamm) na glavi. Ura tepe (schlägt). Koza ima lase (Haare) itd.“ Otroci se morajo vendar takim budalostim na ves glas krohotati in ves namen šole je izgubljen. Ne krivimo mi zato ravno onega učitelja, oziroma učiteljice, pač pa šolsko oblast, ki nastavlja v slovenskih krajih učiteljsko osebje, ki ne zna narodovega jezika. Te razmere so naravnost sramota za državo in deželo, kateri hočete biti kulturni. Toda kaj hočete! Šolski otroci so Slovenci in za Slovence je po mnenju gospodov v Gradcu vse dobro, če bi se drugod tudi vrglo na smetišče. Saj razumemo!

(Brežiški okrajni zastop) je že začel kazati svoje velikonemške roge. V svoji zadnji seji je pokazal, da sedaj veje v njem vse drugi veter, kakor prej, ko je bil še v slovenskih rokah. Prejšnji slovenski zastop je potrdil pogodbo med dr. Strašekom in brežiškim okrajem, po kateri je dobival dr. Strašek po 1500 K za zdravljenje revnih prebivalcev brežiškega okraja. Drugi sklep prejšnjega odbora je naklonil 200 K podpore celjski „Dijaški kuhinji“. Sedanji nemški okrajni odbor je v svoji vsenemški napihnenosti ti dve točki v zapisniku zadnje seje prejšnjega odbora z 18 glasovi nemških odbornikov proti 10 glasom slovenskih črtal in ovrgel. Ugovori slovenskih odbornikov so bili vsi zastonj, dasiravno si je okrajni zastop s pogodbo z dr. Strašekom prihranil 2500 K, kajti pred pogodbo je moral plačevati nad 4000 K na leto za zdravljenje ubožnejšega prebivalstva. Da se je črtala svota za „Dijaško kuhinjo“, je pač lahko umevno, saj sinovi „nemških“ purgarjev ne rabijo „Dijaške kuhinje“, Slovincem pa baje takointako ni treba študirati. Naj bo, ali prišel bo že še čas, ko se bodo tudi brežiškim nemčurjem pošteno pobili sedaj vzrastli rožički.

(Dr. Nemanič v svitu nemškega vseučiliškega profesorja.) Državni pravdnik v Mariboru dr. Nemanič odlikoval se je od nekaj z zagriženim

sovraštvom zoper vse, kar je slovenski, akoravno, oziroma ravno ker je slovenske krvi, in „Nemci“ take baže vedno najhuje sovražijo slovenski narod. Mož je napravil naglo in lepo karijero, ne za to, ker je s svojim jurističnim znanjem ali sploh s svojo nadarjenostjo prekašal svoje tovariše, ampak ker jih je prekašal s svojim brezobzirnim sovraštvom zoper Slovence. Razupit je postal vsled svojega zagriženega postopanja zoper slov. časnike, katere bi bil rad uničil. Svojo „veliko“ sposobnost je sijajno dokazal v pravdi zoper Bratuša. Kakor znano so Bratuša obsodili v Mariboru na vislice, ker je svojo lastno hčerko zaklal, spekel in snedel. Samo božja previdnost je storila, da je presvetli cesar nepričakovano tega gnjusnega ljudožrca, kakor so Nemci vpili po svetu sramoteč slovenski narod, pomilostil, in mu smrt prizanesel. Skazalo se je pa, da je Bratuša nedolžen; hčerka katero je baje oče snedel, prišla je živa iz Kranjskega domov. Kost, katere so pri preiskavi „nemški“ zdravniki spoznali za človeške, skazale so se za svinjske! Slučaj je pravi pravcati pravosodni škandal ter je povzročil senzacijo po celem svetu. Zavozila sta celo to zadevo „slavni“ jurist dr. Nemanič kot javni obtožitelj, ravno tako slavni preiskovalni sodnik dr. Duhač, tudi „stramm deutscher“ in pa nemška zdravnika, ki v svoji strokovni znanosti nista mogla ločiti svinjskih kosti od človeških. Dr. Nemanič pa je po obsodbi Bratuša na smrt storil še veliko budalost ter spisal o tem žalostnem slučaju v neki znanstveni list celo „znanstveno“ razpravo. Sedaj je prišel profesor sodnijske medicine na vseučilišču na Dunaju dr. Haberda, ter je „zmlel“ tega „slavnega“ jurista kakor se reče „na solčni prah“. Isti namreč pravi: „Državni pravdnik ni ne malo dvomil, da bi Bratuša ne bil normalen, dasi bi bilo to na mestu tudi v slučaju, ako bi se bil tak slučaj tudi v resnici dogodil. On niti ni smatral za potrebno, da bi dal duševno stanje obtoženca natančno preiskati. Ta mož pač nima nikakega pojma o psihiatriji. In on se je še celo osmelil, da je o tem slučaju znanstveno razpravljal v nekem znanstvenem časopisu. Jaz sem majal z glavo, ko sem čital to razpravo in si mislil: Revež, ko bi ti vedel, kaj si napravil!“ In dr. Nemanič in dr. Duhač in njim enaki vrstniki to so tiste juristične luči, ljubljenci grofa Gleispacha, ki so edini poklicani na Spodnjem Štajarskem zavzemati v pravosodstvu odličnejša mesta!

Velika Nedelja) Kakor da bi bili s slepoto udarjeni, rinejo slovenski kmetje iz ormoške okoličice svojo ubogo deco v ponemčujočo šolo, kjer se ista vzgaja za zasramovalce materinega jezika in odpadnike. Vsestranska agitacija, iz nevidnih virov netena, je dosegla, da zapuščajo otroci celo sosedno velikonedeljsko šolo in drve v ormoško ponemčevalnico. Gotovo je, da narodni krogi to gibanje premlačno opazujejo in tudi učitelji slovenskih šol niso tu oprostiti krivde, naj reče kdo kar hoče! O velikonedeljskem nadučitelju gospodu Košarju smo zadnjič objavili sicer ne prav verjetno govorico, da on sam to prestopanje slovenskih otrok v nemške šole pospešuje. Zabeležili smo novico, da damo tam imenovanemu gospodu priliko, da jo javno razveljavi in opere Veliko nedeljo suma, kakor če bi res celo narodni krogi to nesrečno prikazen pospeševali. Prav veseli nas, da nam je gospod nadučitelj Košar podal tako jasen odgovor in objavimo ga v glavnih potezah. — 1. Ni res, da sprejemam od društva „šulmarke“ in „šulverajna“ znatne denarne vsote; temveč je res, da od nobenega imenovanega ali njima sličnega društva še vinarja nisem sprejel. 2. Ni res, da sem podkupljen od onih družtev; ampak res je, da nisem bil še nikoli v kaki dotiki ali zvezi z njima in tudi sedaj nisem. 3. Tedaj tudi ni res, da prodajam velikonedeljsko šolsko mladino v kremplje nemčurjev; marveč je res, da skrbim po vsej možnosti za napredek domače šole. 4. Tudi ni res, da bi lani ali letos prestopili otroci vsled mojega hujskanja od tod v ormoško nemško šolo. Pa tudi število prestopilencev ni toliko, kakor ga navaja dopis. 5. Ni res, da vlada med Velikonedeljčani proti meni kaka nevolja zaradi moje agitacije, kajti tako neumno počenjanje, agitirati zoper lastno šolo, še mi na misel ni prišlo. Dopisniku bom pa

hvaležen, če mi ponudi priložnost, da si pred sodiščem dokaževa, kateri izmed naju pravico govori. Taki čini, kakoršne njegov dopis meni prisoja, mislim, se ne dadó lahko prikriti, tedaj mu ne bo težko nabrati dovolj dokazov. — Pristavljamo pa k temu, da s tem stvar ne sme biti končana. Narodni krogi imajo dolžnost varovati slovensko deco pred toliko pogubo. Dolžni so to posebno narodni učitelji. Tu ne bomo poznali nikake sentimentalnosti, kajti gotovo je žalostne prikazni kriva tudi nemarnost na slovenski strani.

(Za učitelje važna razsodba upravnega sodišča) Gospod Matevž Žgajner, učitelj in šolski vodja v Resniku pri Žrečah postal je vsled dekreta od 28. oktobra 1898 št. 876 definitivno nastavljen učitelj v okraju Sežana na Goriškem. S 1. marcom 1902 podelil mu je štajarski deželni šolski svet mesto učitelja in šolskega vodje v Resniku ter se mu je nakazala plača po I. stopinji. Prošnja Matevža Žgajnerja, da bi se mu plača po II. stopinji odkazala, se je pa z odlokom od 15. septembra 1902 št. 5292 odklonila in je to odločbo deželnega šolskega sveta tudi ministrstvo za uk in veronauk z naredbo od 20. decembra 1902 št. 40.307 potrdilo, češ, da g. Žgajner ob času, ko je stopil zakon od 19. septembra 1899 št. 73 dež. zak. za Štajarsko, na katerega se je on v svoji prošnji opiral, v veljavo še ni bil v učiteljski službi na Štajarskem; določba § 2 tega zakona pa da ima veljavo samo glede učiteljev, kateri so ob času, ko je ta zakon stopil v veljavo, službovali že na Štajarskem. Zoper to odločbo vložil je gosp. Matevž Žgajner po dr. Ivanu Dečku, odvetniku v Celju, pritožbo na upravno sodišče, katero je to odločbo deželnega šolskega sveta, oziroma ministrstva pri obravnavi dne 2. decembra t. l. kot protizakonito razveljavilo.

(Političen shod) se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m. v Jarenini. Na shodu bo poročal deželni poslanec Roškar. V to poklicani činitelji naj se potrudijo, da bo shod čim mnogoštevilnejše obiskan.

Druge slovenske novice.

(Slovenci in Macedonci.) V petek se je v Ljubljani sestavil odbor, katerega naloga bo pričeti med Slovenci akcijo za pomoč bednim Macedoncem. V odboru ste zastopani obe slovenski stranki. V kratkem izda odbor oklic na slovenski narod. Predsednik odboru je g. Vaso Petričič, podpredsednici ste gospe dr. Tavčarjeva in Pollakova, blagajnik je g. župnik Al. Staré, tajnik pa g. dr. V. Ravnihar.

(Star veteran) Umrl je dne 3. dne 3. decembra t. l. v Ljubljani v Zaplani pri Vrhniki rojeni Blaž Trček, oče g. Trčka, vodje Hribarjeve knjigovoznice v Celju, v visoki starosti 80 let. Bojeval se je pod poveljstvom slavnega generala Radcekyja proti Lahom. Mož, dasi je bil 15 let popolnoma hrom, bil je še vedno čil na duhu in imel dober humor ter vedel povedati marsikako okroglo iz svojega vojaškega življenja. Pač malo bo še pri življenju njegovih sobojevnikov. N. v m. p.!

(„Slovenski List“ — preneha.) Poroča se nam, da z novim letom preneha izhajati „Slovenski List“.

(Ivano Bratušo), hčer viničarja Bratuše, so izpustili te dni iz novomeškega zapor, kjer je dosedela kazen radi potepanja. Poslali so jo po odgonu domov. Ivana Bratuša je dejala, da je pobegnila z doma radi tega, ker je njen brat užgal v bližini domače hiše neko drugo in se je tega silno prestrašila.

(Koroški Slovenci) so se začeli v zadnjem času živahno gibanje. Pri občinskih volitvah v Velikovcu so poskusili svojo moč in reči so mora da ni več daleč, ko se bo v velikovškem v občinskem zastopu čul slovenski glas. Postavili so svoje kandidature v III. volilnem razredu in dosegli lepo število glasov — 80. Nemci so se združili s sočajnimi demokrati in tako se jim je komaj posrečilo zbornati skupaj 140 glasov. Pri prihodnjih volitvah bo III. razred najbrž slovenski.

(Slavnostna božičnica) se priredi v „Narodni šoli“ družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Rupertu pri Velikovcu na kvaterno sredo, dne 16. decembra 1903. leta ob 2. uri popoldne.

(Izpred celovškega porotnega sodišča.) Puškar Jožef Vernik iz Borovelj je bil obsojen radi npravnosti na 5 let ječe, njagova rojenka, Ana Traunig, pa na 14 dni strogega zapora. — Radi uboja je bil 38letni delavec Jožef Mazgon obsojen na sedem let ječe.

(Ponarejeni bankovci) krožijo po Trstu. V enem dnevu so se nazanili štirje slučajji policiji, da se je prejel bankovec po 20 K, ki je bil ponarejen. Razlikujejo se pa ponarejeni bankovci od pravih po barvi, ki je nekoliko svetlejša kakor pri pravih, in po širjem robu. Izdelujejo se ti ponarejeni bankovci najbrž v Italiji.

(Poneverjenje) V Renčah na Primorskem so zaprli ondotno poštno upraviteljico Ivano Stanonik iz Kranja, ker je poneverila uradni denar. Izročili so jo deželnemu sodišču v Gorici.

(Slovanski vseučiliščniki) so imeli, kakor smo poročali v zadnji številki, na Dunaju shod, na katerem so izrekli svoje zahteve glede ustanovitve slovenskih vseučilišč. Udeležba je bila ogromna, nad 600 udeležnikov. Na shodu je bilo nad 20 državnih poslancev, med njimi pet slovenskih. Izmed poslancev so govorili Ploj, Černy, Hruby, Klofač, Barvinsky in Šileny. Vsi so povdarjali, da je v vseučiliškem vprašanju treba solidarnosti vseh slovanskih strank. Izmed vse, učiliščnikov je govoril za slovensko vseučilišče Ribnikar, za češko na Moravskem Lengsfeld in za malorusko v Lvovu Zdražil. Vse tozadevne rezolucije so bile z navdušenjem sprejete. Izrekel se je tudi oster protest proti ustanovitvi italijanskega vseučilišča na slovenski zemlji, v Trstu ali Gorici. Upajmo, da se je ta sijajna manifestacija čula tudi na zgoraj in da ne bo ostala brez posledic.

(Opatijski almanah.) za leto 1904 je ravnokar izšel v nemškem jeziku. Sestavljen ga je vodja tiskarne g. Fr. Tavčar, založila knjigovoznica Vahtar. Almanah ima poleg številnih reklam, koledarja, raznih naslovov uradov, podjetij, obrtov itd., lokalna poročila, slike okrajnega glavarja Manussija, župana dr. Stangerja in dekana Zamlija. Cena 1 K 50 v.

(Novice iz Amerike.) Poročil se je v Newburgu Franc Podlesnik iz Radeč pri Zdanem mostu z gđ. Tončiko Volščanšek s Štajarskega. — V Claridge Pa. je umrla Marija Sinkovic. Razpočila se ji je svetilka s potrolejem in zadobila je otekline po celem životu, katerim je po 11dnevem trpljenju podlegla. Stara je bila 23 let in doma iz Poljan pri Kresnicah. Istotam je ponesrečil Josip Tehovnik, 27 let star, doma iz Gračnic na Spod. Štajarskem. Padel je iz znak kakih sedem čevljev visoko in si zlomil tilnik. — Obsojeni Slovenec. Franc Leskovec v Clevelandu je bil zadnjo soboto zjutraj obsojen v prisilno delavnico, ker je pred nekaj meseci v pretepu zabodel Slovence Komidarja, da je ta skoro drngi dan za tem umrl. —

(Hrvatske novice.) Povodenj je v Zagorju. Vsled silnega dežja se narastle vode in prestopile bregove. Pri Vel. Trgovištu je razdrta železniška proga. — V Bosni je povodenj grozno pustošila. V Višegradu je porušila več hiš. Skozi Gorazd tete Drina; poplavlila je vse mesto, in iz nekaj hiš se je prebivalstvo izselilo v strahu pred vodo. — Grof Khuen — bosanski minister. Iz Dunaja javljajo: V krogih, ki stoje blizu skupnega ministrstva zunanji hdel, se govori, da se namerava razdeliti skupno ministrstvo financij ter ustanoviti posebno ministrstvo za Bosno in Hercegovino.

Politični pregled.

(Državni zbor.) Seja dne 4. decembra. Po dobesednem čitanju vseh vlog, kar je trajalo do 2. pop., prišla je vendar zbornica do prvega pozitivnega dela. Predlog posl. Schreinerja, naj se o poročilu odseka glede podpor po ujmah poškodovanim razpravlja nujno, je bil sprejet ter se je takoj začelo o tem razpravljati. — Posl. Lemisch je poročal v imenu odseka ter predlagal, naj se odobri zakon, s katerim se je zvišal kredit za take podpore od 15 na 20 mil. kron. Posl. Fressl se je pritoževal o nepravilni razdelitvi podpor ter predlagal, naj se iz blagajniških preostankov vzame še 20 milijonov kron, da se pomožni kredit zviša na 40 milijonov kron. Za Štajarsko sta govorila Schoiswohl in Gasteiger,

za Koroško pa Steinwender. Glavna govornika sta bila vitez Abrahamowics (pro) in dr. Stojan (contra). — Pri glasovanju se je zakon sprejel v drugem in tretjem branju. Vloženi nujni predlogi in interpelacije v zadevi podpor vsled ujm so se izročili vladi v poizvedovanje. — Prihodnja seja bo v sredo ter bodo na dnevnem redu poročila o vojaški pripravi, o odpravi § 14, o avskultantskem zakonu in o spremembi opravnika. V soboto bo drž. zbor odgođen.

(Sprememba državnozbornskega opravnika.) Predlog naj se sprememba opravnika postavi na prvo točko prihodnje seje, je bil z veliko večino sprejet. Vse stranke so za spremembo, ker le tem načinom bi bilo mogoče ozdraviti parlamentarne razmere, le socijalni demokratje in Vsenemci so proti spremembi.

(Gospodskazbornica) ima prihodnjo sejo dne 12. t. m.

(Ogrska kriza.) Pred petkovo sejo poslanske zbornice sta imela Tisza in Kossuth dolgo posvetovanje. Ko je prišel Kossuth v zbornico, je bil pozdravljen z eljen klici, katoliška stranka pa se mu je smejala. Kossuth je na kratko pojasnil stališče svoje stranke. Tisza je na to izjavil, da se prekliče sklep o dvojnih sejah in da je vlada zadovoljna, če se s posebnim sklepom postavi parlament glede armadnega jezika na Kossuthovo stališče. Vladni pristaši in Košutovci so se objemali in poljubljali. Obstrukcija je torej pri kraju.

(Šef bosensko-hercegovinske vlade) je postal namesto odstopivšega barona Appela po veljnik krakovskega voja fcm. Evgen baron Albori.

(Rusija in Bolgarska.) Vsi znaki kažejo, da se je Bolgarska zamerila Rusiji. Ravnokar baje zahteva Rusija, naj ji Bolgarija vrne okupacijski dolg rumelski v znesku 10 in pol mil. rubljev. V Sofiji so bili uverjeni, da se je Rusija temu dolgu že zdavno odpovedala.

(Vstaja zoper kristjane) je baje nastala v kitajski pokrajini Sečvan.

Loterijske številke.

Gradec 5. decembra 1903: 3, 36, 87, 77, 20.
Dunaj, " " " 26, 73, 32, 42, 75,

Pretužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeno oče, oziroma stari oče in tast, gospod

Blaž Terček

po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 3. t. m. ob 7. uri zvečer v 80. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb vršil se je v soboto, dne 5. t. m. ob 2. uri dopoldne.

Dragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Celje-Ljubljana, dne 7. decembra 1903.

Alojzij Terček
sin.

Marjeta Terček roj. Mavec
sinaha.

Metka, Marica
vnukinji.

(488) 1

Zahvala.

Povodom smrti mojega iskreno ljubljene soproga, gospoda

Ivana Tribuč

bivšega trgovca

za izkazano sočutje tem potom svojim ljubim sorodnikom, prijateljem, tržanom, c. kr. uradnikom, c. kr. žandarmeriji, znancem, darovalcem vencev ter gg. pevcem za prirejene žalostinke ter spremstvo k zadnjemu počitku izrekam najiskrenejšo zahvalo.

Mozirje, dne 3. decembra 1903.

(486) 1 **Pavla Tribuč.**

Oddaja stavbe.

Stavba šolskega poslopja pri Sv. Emi v okraju Šmarje pri Jelšah z dvema učnima sobama s po eno sobo za šolsko pisarno, za učila in za enega učitelja in s stanovanjem za nadučitelja, katero se ima staviti na prostoru sedanjega šolskega poslopja, oddala se bo potom pismenih ponudb in sicer po sledečih skupinah na podlagi proračunskih zneskov.

Skupina I.

Ta skupina obsega sledeča dela: a) podiranje, b) zemeljska in zidarska dela, e) klesarska dela, f) kleparska dela, g) slikarska dela, h) raznovrstna dela in naprava vodnjaka, za proračunjeni znesek po 23 023 K 78 v.

Skupina II.

Ta skupina obsega c) tesarska dela za proračunjeni znesek po 4473 K 82 v.

Skupina III.

Ta skupina obsega d) mizarska dela za proračunjeni znesek po 3758 K 40 v.

Preskrbovanje stavbnega gradiva je v navedenih svotah zapopadeno. Le pri zidarskih delih bo krajni šolski svet podjetniku vse kameenje, kolikor se ga bo po stavbnem operatu za temeljno in gornje zidovje potrebovalo, brezplačno na stavišče postavil. Zato proračunjeni znesek po 2.400 K je od proračunjene svote I skupine že odtegnjen.

Stavbeni operat, sestoječ iz stavbinskih načrtov, iz stroškovnjaka, stavbnega dovoljenja in iz stavbnih pogojev se zamore pregledati v šolski pisarni pri Sv. Emi in pa pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Lastnoročno podpisana pismena ponudba mora obsegati:

a) krstno ime in priimek, bivališče in značaj ponudnika;

b) eventuelen popust ali pa doplačo v odstotkih za celo skupino prei omenjenega zneska s številkami in besedami razločno pisano;

c) predpisano varščino (vadij) po okroglih 10 % za vsako skupino proračunjene stavbene svote, torej za I skupino — — — 2300 K

II. — — — 450 "

in za III. skupino — — — 370 "

d) odločno izjavo, da je ponudbenik ves stavbeni operat pregledal in da istega brezpogojno prizna.

Natančno po predstojajočih določbah sestavljene ponudbe se morajo v eden zavitek zapečatiti, z napisom: „Ponudba za šolsko stavbo pri Sv. Emi“ prevideti, in najkasneje do

19. grudnia 1903

pri okrajnem šolskem svetu Šmarje v Celju v zaprtem zavitku vložiti ali tja poslati.

Okrajni šolski svet Šmarje pri Jelšah
dne 27. novembra 1903.

Predsednik: APFALTRERN.

V najem

(471) 3—1

se odda za nizko najemnino

majhna trgovina

v zvezi s krčmo in trafiko.

Kje, pove upravništvo „Domovine“.

RAZGLAS.

Ker je izvoz svinj iz okraja Novo mesto do preklica prepovedan in je torej pač uvoz, ne pa izvoz svinj iz Novega mesta dovoljen, razglašuje upravni odbor premoženja mesta krškega, da se vrše v Krškem vsako sredo svinjski sejm.

Podpisani upravni odbor vabi prodajalce in kupovalce, da pridejo na sejm in pripelajo blago, ter pristavlja, da se od blaga ne bo porabalo štantnine in da se nakladanje zamore vršiti na postaji VIDEM, ki je komaj 10 minut oddaljena od sejmišča. (487) 2—1

Na razpolago je tudi svinjak.

Upravni odbor premoženja mesta krškega.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo iz boljše hiše se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga

(475) 3-3

Karl Sima, Polčane.